

תוכן עניינים

מבוא	2
1. סקירת ספרות	3
1.1 אינסטגרם כזירה להצגה עצמית	3
1.2 ספורטאים באינסטגרם וזהות עצמית	4
1.3 ספורט ומגדר באינסטגרם	6
2. מתודולוגיה	9
2.1 רציונל המחקר	9
2.2 שיטת מחקר	9
2.3 יחידת הניתוח	9
2.4 שיטת הניתוח	11
3. ממצאים	12
3.1 לינוי אשרם	12
3.2 ירדן גירבי	13
3.3 אבישג סמברג	13
4. דיון וסיכום	14
5. רשימת מקורות	17

מבוא

מגדר והתייחסות שונה לגברים ונשים היא סוגיה חשובה ובולטת בשיח הציבורי בימינו, ולמעשה מאז ותמיד. בכל הקשור לספורט, סוגיה זו בולטת ומועצמת כשמשווים בין נשים וגברים העוסקים באותו תחום ספורט ועדים להבדלים העצומים בהיקף ואופן הסיקור. ספורט נשים וספורטאיות נשים כמעט תמיד יוצגו בנחיתות לספורט גברים והישגים של נשים ספורטאיות הם לרוב "פחות נחשבים" ומקבלים פחות התייחסות.

שתי תופעות משמעותיות מתרחשות בשנים האחרונות בספורט העולמי. האחת היא התגברות והתחזקות מאפיינים של מסחור, מיתוג ותלות בתקשורת. במסגרת תופעה זו הספורטאים עצמם, ביחוד הבכירים והמפורסמים מביניהם, משקיעים יותר ויותר מאמצים בבנייה של עצמם כמותגים ובהתחזקות שלהם. התופעה השנייה היא השימוש ההולך וגובר ברשתות חברתיות, אינסטגרם אחת הבולטות ביניהן. החיבור בין שתי התופעות מזין ומגביר את שתיהן ביחד ולחוד.

במציאות חדשה זו מעניין לבחון האם וכיצד הייצוג של נשים ספורטאיות משתנה. האם הייצוג שלהן בעולם החדש של הרשתות החברתיות יהיה כמו בתקשורת המסורתית או שהן ישתמשו בפלטפורמות החדשות שמעניקות להן שליטה גדולה יותר בתוכן כדי להציג ייצוגים חדשים ושונים. על מנת לבחון שאלה זו עבודה זו בחנה את חשבונות האינסטגרם של שלוש ספורטאיות אולימפיות ישראליות. ההתמקדות בספורטאיות אולימפיות נובע מתפיסה שספורטאיות אולימפיות מייצגות שיא ספורטיבי ושהתואר 'אולימפי' גובר על החלקה נשי/גברי.

העובדה מציעה ניתוח תוכן של חשבונות האינסטגרם ומראה שלא ניתן לזהות דפוס אחד, אלא שימוש במספר דפוסים במקביל. לצד תמונות שמצייתות במידה רבה לאותם חוקים ישנים של ייצוג, ישנה מגמה בולטת של העלאת תוכן ספורטיבי טהור והצגת מודל חד של ספורטאיות מאשר המקובל בתקשורת. במקביל, ישנו תוכן שכן ניתן להגדיר נשי, אך חלקו לפחות יכול להיתפס ככזה שמבטא מודל חדש שמשמש בנשיות ככלי להעצמה דווקא.

העבודה מורכבת משלושה פרקים. הפרק הראשון הוא סקירת ספרות עם התמקדות בשלושה נושאים: רשתות חברתיות ואינסטגרם בפרט, הייצוג ומיתוג של ספורטאים, ומגדר בספורט. הפרק השני הינו פרק מתודולוגיה. הפרק השלישי הינו פרק הממצאים. הפרק הרביעי והאחרון מציע דיון וסיכום, כולל התייחסות למגבלות המחקר והצעה למחקרים עתידיים.

1. סקירת ספרות

1.1 אינסטגרם כזירה להצגה עצמית

אחת התופעות המשמעותיות בימינו היא עלייתן של רשתות המדיה החברתית: פייסבוק, אינסטגרם, טוויטר ואחרות. מבין אלו, אינסטגרם נתפסת כרשת החברתית המשפיעה ביותר ובעלת הצמיחה הגדולה ביותר (Casaló, Flavián & Ibáñez-Sánchez, 2021). אינסטגרם היא פלטפורמת מדיה חברתית מבוססת תמונות שמאפשרת למשתמשים בה להעלות תמונות וקטעי וידאו ולהגיב לתכנים שמועלים על ידי משתמשים אחרים. מאז הקמתה בשנת 2010 אינסטגרם היא פלטפורמת התקשורת הוויזואלית הפופולרית ביותר, בעיקר בפלח הגיל 18 עד 24: 95 מיליון תמונות מועלות בה מידי יום, 60% מהמשתמשים בה עושים בה שימוש יומיומי והיא הפכה למקור משמעותי של מידע וחדשות (Toffoletti, Pegoraro & Comeau, 2021; Johnson, Romney, Hull & Pegoraro, 2020).

ההצלחה של אינסטגרם מוסברת באמצעות המושג 'מעורבות' (engagement) שמתייחס לרמת האינטראקציה שיש למשתמשים עם חשבונות באפליקציה. המעורבות היא הבסיס לקיומן של רשתות המדיה החברתית אשר בנויות במטרה לעודד ולייצר השתתפות, שיח, שיתוף פעולה ותחושת קהילה בקלות ומיידיות (Reichert Smith & Sanderson, 2015). אינסטגרם מאופיינת במעורבות גבוהה ביותר של המשתמשים שלה בכלל וברמת המעורבות פר 'פוסט', בין אם באמצעות ביצוע הפעולה של 'לייק', שיתוף או כתיבת תגובה. רמת המעורבות הגבוהה מיוחסת להישענות של הרשת על תמונות ודימויים ויזואליים, בנוסף לכך שהתוכן בה נחשב ליצירתי יותר מאשר תוכן ברשתות אחרות הודות לכלים שונים שהאפליקציה מציעה (Casaló et al, 2021). מאפיין חשוב נוסף של האפליקציה שיש להתייחס אליו הוא 'סטוריז', תכונה של האפליקציה שהוספה בשנת 2016 ונחשבת להתפתחות החדשנית והחשובה ביותר בשנים האחרונות ברשתות החברתיות (Belanche, Cenjor & Pérez-Rueda, 2019). הסטוריז בעצם מאפשרים העלאה של תוכן (תמונות, קטעי וידאו קצרים או שידור חי) בזמן אמת ולפרק זמן של 24 שעות, אחריהן התוכן נמחק. החשיבות של תוספת זו לאפליקציה היא ביכולת "בכל רגע נתון להציג בפני העוקבים שלנו את כל מה שקורה בעסק בזמן אמת... זה כאן ועכשיו. זה מה שקורה בזמן אמת... סטורי בעצם הוא דרך נפלאה ליצור באזעבור תהליך, מוצר, שירות או משהו אחר מעניין שאנחנו עושים" ¹. בעוד תכונה

¹ על פי אתר חברת swanet המספקת שירותי וייעוץ דיגיטלי. <https://www.swanets.com/tutorials/%D7%9B%D7%9C-%D7%9E%D7%94-%D7%A9%D7%A8%D7%A6%D7%99%D7%AA%D7%9D-%D7%9C%D7%93%D7%A2%D7%AA-%D7%95%D7%9C%D7%90-%D7%9C%D7%A9%D7%90%D7%95%D7%9C-%D7%94%D7%A2%D7%96%D7%AA%D7%9D-%D7%9C%D7%A9%D7%90%D7%95%D7%9C-%D7%A1%D7%98%D7%95%D7%A8%D7%99>